

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0274/2010

6.10.2010

SPRAWOZDANIE

w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych
(2010/2079 (INI))

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

Sprawozdawczyni Maria da Graça Carvalho

RR\833763PL.doc

PE443.114v02-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	14
OPINIA KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ	19
OPINIA KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO.....	22
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI.....	26

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych (2010/2079 (INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych (COM(2010)0187),
  - uwzględniając decyzję Komisji z dnia 23 czerwca 2009 r. w sprawie kryteriów zatwierdzania metodologii kalkulacji średnich kosztów personelu (C(2009)4705),
  - uwzględniając sprawozdanie grupy ekspertów w sprawie oceny ex post szóstego programu ramowego (2002-2006) (tzw. sprawozdanie Rietschela) oraz wydany następnie komunikat Komisji (COM(2009)0210),
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 maja 2010 r. zatytułowany „Więcej czy mniej kontroli? Znalezienie właściwej równowagi między administracyjnymi kosztami kontroli a ryzykiem błędów” (COM(2010)0261),
  - uwzględniając konkluzje Rady na temat „wskazówek dotyczących przyszłych priorytetów badań europejskich i innowacji opartych na badaniach zawartych w strategii lizbońskiej na okres po 2010 roku” przyjęte w dniu 3 grudnia 2009 r. oraz konkluzje Rady ds. Konkurencyjności na temat „uproszczonych i skuteczniejszych europejskich programów w dziedzinie badań i innowacji” przyjęte w dniu 26 maja 2010 r.,
  - uwzględniając Deklarację berlińską w sprawie otwartego dostępu do wiedzy w naukach ścisłych i humanistycznych,
  - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz opinie Komisji Kontroli Budżetowej i Komisji Rozwoju Regionalnego (A7-0274/2010),
- A. mając na uwadze, że siódmy program ramowy jest największym na świecie ponadnarodowym programem w dziedzinie badań naukowych i rozwoju oraz kluczowym elementem w budowaniu Europejskiej Przestrzeni Badawczej oraz realizacji celów strategii UE 2020,
- B. mając na uwadze, że badania naukowe w kluczowy sposób przyczyniają się do wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz zielonej i trwałej energii,
- C. mając na uwadze, że program ramowy wymaga najwyższych standardów jakości, wydajności i skuteczności, aby przyciągnąć i zatrzymać najlepszych naukowców w Europie i zbudować bardziej innowacyjną gospodarkę UE opartą na wiedzy, zdolną konkurować na światowej arenie gospodarczej,
- D. mając na uwadze, że koordynacja między polityką badawczą na szczeblu krajowym,

regionalnym i europejskim jest nadal ograniczona, co stwarza poważne przeszkody w dochodzeniu do oszczędnych rozwiązań,

- E. mając na uwadze, że pomimo ulepszeń wprowadzonych w ramach szóstego programu ramowego obecny sposób zarządzania siódmym programem ramowym cechuje nadmierna biurokracja, niska akceptacja ryzyka, słaba wydajność oraz niestosowne opóźnienia, co stanowi wyraźne czynniki zniechęcające społeczność badawczą, akademicką, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, społeczność biznesową i przedsiębiorczą (zwłaszcza mniejsze podmioty badawcze, w tym MŚP) do uczestnictwa w tym programie,
  - F. mając na uwadze, że wszystkie zainteresowane strony wzywają do dalszego upraszczania i harmonizacji przepisów i procedur, przy czym uproszczenie nie stanowi celu samego w sobie, ale raczej krok do zapewnienia atrakcyjności i dostępności finansowania badań w UE oraz do skrócenia czasu, który badacze muszą zainwestować w sam proces badawczy,
  - G. mając na uwadze, że finansowanie uzależnione od wyników może ograniczyć zakres projektów badawczych do mniej ryzykownych przedsięwzięć i badań nakierowanych na rynek, co utrudniłoby UE dążenie do uzyskiwania doskonałych rezultatów w pionierskich badaniach i innowacji,
  - H. mając na uwadze, że badania i działania innowacyjne należy wyraźnie wyodrębnić jako dwa różne procesy (badania to zamienianie inwestycji w wiedzę, a innowacja to przekształcanie wiedzy w inwestycję),
  - I. mając na uwadze, że obecny proces zmierzający do uproszczenia przepisów rozpoczyna się w kluczowym momencie, dając impuls do śródkresowego przeglądu siódmego programu ramowego oraz przygotowań związanych ze zbliżającym się ósmym programem ramowym,
  - J. mając na uwadze, że opracowanie i realizacja obecnego siódmego programu ramowego oraz przyszłych programów ramowych musi opierać się na zasadach prostoty, stabilności, przejrzystości, pewności prawnej, spójności, doskonałości i zaufania,
1. popiera zawartą w komunikacie Komisji inicjatywę dotyczącą uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych, oferującą poważne i kreatywne środki eliminujące przeszkody, na które napotykają uczestnicy programów ramowych;
  2. zwraca uwagę na fakt, że mimo dużego znaczenia procesu zakładającego uproszczenia jest to zaledwie jedna z reform niezbędnych do poprawienia finansowania badań naukowych w UE;
  3. podkreśla potrzebę określenia, w przypadku wszystkich poszczególnych środków upraszczających, czy wejdą one w życie na mocy obecnie obowiązujących przepisów prawnych, czy wymagane są zmiany w postanowieniach rozporządzenia finansowego, zasadach uczestnictwa bądź szczególnych przepisach mających zastosowanie do programów ramowych;
  4. wzywa Komisję, aby wniosła wkład w bieżącą reformę rozporządzenia finansowego, mającą następujące cele: zwiększenie spójności obecnych ram prawnych; zmniejszenie

ilości przepisów; jasność, jednoznaczność oraz możliwość zarządzania; w tym celu zwraca się o włączenie reguł uczestnictwa do treści rozporządzenia;

5. podkreśla fakt, że poza uproszczeniami zaproponowanymi przez Komisję powinna ona opracować szczegółowy plan rozwoju infrastruktury badawczej w nowych państwach członkowskich, aby stworzyć równe szanse dla wszystkich państw członkowskich w zakresie dostępu do funduszy siódmego programu ramowego oraz przyszłego ósmego programu ramowego;
6. zauważa, że udział sektora prywatnego w programie ramowym jest nadal niewielki z uwagi na złożone i czasochłonne przepisy regulujące uczestnictwo, wysokie koszty personelu i nadmierną biurokrację;

PRAGMATYCZNE PRZEJŚCIE DO UPROSZCZEŃ ADMINISTRACYJNYCH I FINANSOWYCH

7. z zadowoleniem przyjmuje wzmożone wysiłki zmierzające do administracyjnego i finansowego uproszczenia przepisów dotyczących programów ramowych stosowanych na każdym etapie trwania programów i projektów (w trakcie realizacji, oceny i zarządzania), co powinno przynieść zasadniczą korzyść zainteresowanym stronom;
8. podkreśla, że wszelkie elementy procesu służącego uproszczeniu procedur powinny być ostrożnie włączane do obecnego siódmego programu ramowego, aby zachować stabilność, spójność i pewność prawną oraz stworzyć wzajemne zaufanie między wszystkimi uczestnikami; w związku z tym podkreśla, że o ile należy pilnie dążyć do jednolitej interpretacji istniejących przepisów, w przypadku już obowiązujących umów należy unikać stosowania wytycznych przyjętych po zawarciu tychże umów;
9. wyraża obawy, że obecny system i praktyki w zakresie zarządzania siódmym programem ramowym nadmiernie skupiają się na kontroli, co prowadzi do marnowania zasobów, do niższego poziomu uczestnictwa oraz do oferowania mniej atrakcyjnych obszarów badawczych; z zaniepokojeniem zauważa, że jak się zdaje, obecny system zarządzania hołdujący zasadzie „zerowej tolerancji dla ryzyka” prowadzi raczej do unikania ryzyka niż zarządzania nim; w związku z tym wzywa do przeglądu lub rozszerzonej interpretacji regulaminu pracowniczego UE w kwestii odpowiedzialności osobistej, a także do przedstawienia konkretnych propozycji w trakcie trwającej reformy rozporządzenia finansowego (np. system ubezpieczeń lub puli ryzyka);
10. uważa, że monitorowanie w i kontrola finansowa przeprowadzona przez Komisję i OLAF w UE powinny w pierwszym rzędzie zmierzać do nadzoru nad finansami publicznymi i zwalczania oszustw finansowych, przy wyraźnym rozróżnieniu oszustw i błędów; w związku z tym uważa, że konieczne jest ustanowienie jaśniejszej definicji „błędów” we wszystkich dokumentach prawnych, w tym mechanizmów umożliwiających dokonanie rozróżnienia między błędami a różnicami w interpretacji; wzywa zatem do dogłębnego przeanalizowania i przedstawienia błędów oraz podjęcia odnośnych działań naprawczych;
11. sądzi, że zarządzanie finansowaniem europejskich badań powinno w większej mierze opierać się na zaufaniu i tolerowaniu ryzyka wobec uczestników na wszystkich etapach projektów, przy czym należy dopilnować, by przepisy UE były elastyczne, tak aby lepiej dopasowywały się – w miarę możliwości i w stosownych przypadkach – do różnych

obowiązujących przepisów krajowych i uznanych praktyk księgowych;

12. w pełni popiera przyjęcie wyższego poziomu akceptowalnego ryzyka i błędu (TRE), co zmniejsza zarówno złożoność jak i liczbę audytów ex post, zapewniając należytą równowagę pomiędzy rozsądnym zarządzaniem finansowym a stosownymi kontrolami; podkreśla, że kluczowe jest zapewnienie jednolitego interpretowania i stosowania przepisów dotyczących uczestnictwa, co doprowadzi do zmniejszenia częstotliwości występowania błędów;
13. domaga się, aby beneficjenci otrzymujący granty z tytułu programu ramowego byli informowani o odnośnych strategiach Komisji w zakresie audytu; zaleca upowszechnianie tych strategii poprzez krajowe punkty kontaktowe oraz umieszczenie ich w serwisie Cordis;
14. zgadza się na szerszą akceptację zwyczajowych praktyk w zakresie księgowości dotyczących kwalifikowanych kosztów uczestnictwa, gdy tylko zostaną one jasno określone i uzgodnione, zwłaszcza w odniesieniu do metodologii obliczania średnich kosztów personelu, i zaleca tę akceptację, pod warunkiem że procedury te będą zgodne z krajowymi przepisami i zostaną zatwierdzone przez właściwe organy, pozostawiając wystarczająco dużo elastyczności, by każdy korzystający z funduszy mógł zastosować albo obecną metodologię wykazywania rzeczywistych kosztów personelu, albo też metodologię obliczania średnich kosztów personelu;
15. wzywa Komisję do czynnej realizacji wniosków Parlamentu przedstawionych w decyzjach w sprawie absolutorium za lata 2007 i 2008, a zwłaszcza do przedstawienia konkretnych propozycji w celu uproszczenia obliczania średnich kosztów personelu oraz wdrożenia tychże propozycji;
16. uważa, że w przypadku organów publicznych poświadczenia wiarygodności dotyczące rzetelności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw wydane przez krajowy organ kontroli lub krajowych audytorów publicznych powinny być akceptowane przez instytucje europejskie podczas audytu całej metodologii kosztów;
17. popiera zmniejszenie liczby kombinacji obejmujących stopy finansowania i metody obliczania kosztów pośrednich dla różnych instrumentów oraz dla działań (zarządzanie, badania, demonstracja i rozpowszechnianie), unikając sytuacji, w której zagrożone byłyby obecne poziomy stóp finansowania; uznaje, że należy utrzymać obecne rozróżnienie pomiędzy ośrodkami uniwersyteckimi/badawczymi, przemysłem organizacjami typu non-profit a MŚP; zwraca się do Komisji, aby utrzymała wykorzystanie rzeczywistych kosztów jako metodę kombinacji stóp finansowania i obliczania kosztów pośrednich;
18. jest przekonany, że ryczałt powinien być stosowany w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach, na zasadzie dobrowolności; wzywa Komisję do dalszego uściślenia terminologii dotyczącej stosowania stawek i kwot zryczałtowanych;
19. przychylnie odnosi się do wprowadzenia ryczałtu obejmującego „pozostałe koszty bezpośrednie”, pod warunkiem że utrzymana zostanie opcja kosztów rzeczywistych; wzywa Komisję do rygorystycznej oceny stosowania ryczałtu w odniesieniu do kosztów personelu; podkreśla, że kwoty zryczałtowane stanowią najskuteczniejszą alternatywę dla

krajów partnerskich w zakresie współpracy międzynarodowej objętej programem ramowym;

20. uznaje, że ograniczenie w miarę możliwości rozmiarów do mniejszych konsorcjów przyczynia się do uproszczenia procesu i do skrócenia harmonogramu projektów oraz ograniczenia kosztów administracyjnych;
21. uważa, że większe zespoły powinny być uzasadnione wielodyscyplinarnym charakterem wykonywanych prac;
22. proponuje przykładowo procedurę milczącej zgody w celu ułatwienia wprowadzania zmian do umowy o dotację, w szczególności w celu uwzględnienia zmiany składu konsorcjów lub postanowień o charakterze administracyjnym i finansowym;
23. popiera całkowite zniesienie mechanizmów rejestracji czasu, takich jak karty kontrolne (zniesienie to nie powinno być ograniczone do stosowania kwot ryczałtowych);
24. z zadowoleniem przyjmuje natychmiastowe zniesienie obowiązku wypłacania odsetek od prefinansowania;
25. zgadza się, że należy zachęcać do stosowania nagród, lecz nie powinny one zastępować należycie ustrukturyzowanego finansowania;
26. zwraca się do Komisji o umożliwienie zwrotu kosztów poniesionych po przedstawieniu projektu, wówczas gdy zostanie on wybrany, aby ułatwić uczestnictwo partnerów przemysłowych, a w szczególności MŚP;
27. domaga się uproszczonej interpretacji i dalszego uściślenia definicji kosztów kwalifikowalnych (takich jak podatki i koszty personelu, urlopu chorobowego i macierzyńskiego), jak również tego, czy VAT może być pokrywany w ramach kosztów kwalifikowanych; nawołuje Komisję do przeanalizowania możliwości rozważenia podatku VAT, który nie podlega odliczeniu, jako należącego do kosztów kwalifikowanych domaga się dalszego objaśnienia procedur związanych z kursami wymiany dla partnerów stosujących różne waluty;
28. ubolewa, że wprowadzenie kodu identyfikacyjnego uczestnika (PIC) nie ograniczyło powtórnych próśb o informacje prawne i finansowe (i dokumenty towarzyszące) oraz że po otrzymaniu kodu PIC w procedurze składania wniosku nie zawsze następuje zatwierdzenie; wzywa zatem odnośne podmioty do poprawy stosowania PIC i zwiększenia jego skuteczności;
29. zwraca się do Komisji o przedstawienie bardziej precyzyjnego, spójnego i przejrzystego regulaminu dotyczącego audytu, obejmującego reguły i zasady zapewniające poszanowanie praw jednostki kontrolowanej i zasady kontrydiktoryjności, oraz o zdanie relacji ze stosunku kosztów do korzyści w przypadku audytu;
30. nalega, aby Komisja wprowadziła podejście oparte na jednorazowym audycie i przesłała do audytu w czasie rzeczywistym dokonywanego przez jeden podmiot, co pozwoli beneficjentom na korektę wszelkich błędów systemowych i dostarczenie w kolejnym roku

sprawozdań finansowych wyższej jakości; uważa, że wspomniane podejście oparte na pojedynczym audycie powinno także zapewnić, że skończone projekty nie będą kontrolowane przez różnych audytorów więcej niż raz, tak aby Komisja polegała na opinii pierwszego mianowanego (niezależnego) audytora, oraz że dokumenty będą przedstawiane tylko raz, nawet w przypadku prowadzenia wielokrotnego audytu;

31. wzywa Komisję, aby zapewniła pewność prawną poprzez powstrzymanie się od stosowania z mocą wsteczną bardziej restrykcyjnej definicji przepisów dotyczących uczestnictwa oraz zwracania się do beneficjentów o ponowne sprawdzanie sprawozdań finansowych już zatwierdzonych przez służby Komisji, zmniejszając tym samym potrzebę przeprowadzania kontroli ex-post oraz korekt działających wstecz; wzywa Komisję Europejską do szybkiego zamknięcia dawnych procedur spornych, wynikających z toczących się kontroli, we wnikliwy sposób i z poszanowaniem zasad należytego zarządzania finansami; proponuje, by rozwiązanie tych dawnych procedur spornych nastąpiło w drodze porozumienia pomiędzy wszystkimi stronami, przykładowo w oparciu o niezależny ponowny audyt i/lub z wykorzystaniem postępowania u niezależnego mediatora ad hoc;
32. proponuje wprowadzenie procedury reagowania, zgodnie z którą w przypadku braku reakcji ze strony Komisji Europejskiej na otrzymane informacje w mającym zostać określonym terminie, informacje te zostają uznane za zatwierdzone przez Komisję Europejską;
33. zachęca Komisję do regularnego składania w Parlamencie sprawozdań w sprawie kosztów administracyjnych siódmego programu ramowego, w tym kosztów zarządzania ponoszonych zarówno przez Komisję, jak i uczestników programu, jak również w sprawie podejmowanych lub planowanych środków służących obniżeniu tych kosztów;

RADYKALNE PRZEJŚCIE W KIERUNKU POPRAWIONEJ JAKOŚCI, DOSTĘPNOŚCI I PRZEJRZYSTOŚCI

a) Przejście do podejścia opartego na ambicjach naukowych

34. przypomina Komisji, że przyjmuje się, iż beneficjenci programów UE wykonywać będą finansowane prace w dobrej wierze oraz dokładając wszelkich starań, aby osiągnąć oczekiwane rezultaty;
35. w związku z tym zaniepokojony jest obecną ogólną tendencją Komisji do uzależniania finansowania od wyników (co uzasadniane jest przede wszystkim zasadami stosownej odpowiedzialności) i jest poważnie zaniepokojony możliwym wpływem finansowania uzależnionego od wyników na jakość i charakter badań naukowych oraz możliwymi ograniczeniami w zakresie badań i ujemnym wpływem na projekty nieposiadające mierzalnych celów lub charakteryzujące się celem mierzalnym przy wykorzystaniu innych parametrów niż parametr natychmiastowej użyteczności; wyraża również zaniepokojenie potencjalnymi rezultatami w odniesieniu do dalszych ocen ex ante i ex post produktów/wyników badań oraz precyzowaniem kryteriów niezbędnych do ich określenia;
36. poza właściwe uzasadnionymi wyjątkami jako nieadekwatne postrzega powszechne

stosowanie ryczałtów takich jak kwoty ryczałtowe w konkretnym projekcie bądź z góry definiowane kwoty ryczałtowe dla poszczególnych projektów; w zamian za to popiera oparte na zaufaniu podejście specjalnie dostosowane do pionierskich badań; zaleca rozpoczęcie pilotażowych testów dotyczących uzależnionego od rezultatów finansowania na zasadzie określonego dla danego projektu ryczałtu wypłacanego w zależności od ustalonych produktów/wyników projektów badawczych i demonstracyjnych w dziedzinach niosących szczególne wyzwania;

37. popiera natomiast system finansowania oparty na nauce koncentrujący się na kryteriach naukowych/ technicznych oraz ocenach środowiska opartych na dążeniu do osiągnięć, adekwatności i skutkach, z uproszczoną i skuteczną kontrolą finansową oraz z poszanowaniem prawa kontradyktoryjności; sądzi, że w odniesieniu do mechanizmów kontroli to oparte na nauce podejście pociągnie za sobą zasadnicze przesunięcie akcentów z kwestii finansowych na naukowo-techniczne; uważa, że podejście to umożliwia zainteresowanym stronom skupienie wysiłków na ich głównych kompetencjach, kwestiach naukowych/technicznych oraz budowaniu Europejskiej Przestrzeni Badawczej;

b) Optymalizacja czasu

38. z zadowoleniem przyjmuje ogólną tendencję do skracania średniego czasu przewidzianego na przyznawanie i wypłatę funduszy, jednak zgłasza pewne zastrzeżenia co do powszechnego stosowania zaproszeń dotyczących szerszego zakresu i zaproszeń o rygorystycznych terminach; przyznaje jednak, że takie zaproszenia są właściwe dla MŚP jako środek zmniejszenia niepewności co do możliwości finansowania oraz zapewnienia ich większego zaangażowania;
39. z niepokojem zauważa, że obecny średni czas upływający od terminu złożenia propozycji do podpisania umowy (czas do podpisania umowy) jest wciąż zbyt długi, przy czym istnieją rozbieżności pomiędzy różnymi służbami Komisji; wzywa Komisję do skrócenia czasu na podpisanie umowy do maksymalnie sześciu miesięcy oraz do ustalenia stosownych terminów oceny umowy i jej negocjowania, w oparciu o system referencyjny;
40. zachęca Komisję do wydłużenia średniego okresu pomiędzy datą publikacji zaproszenia do składania wniosków a terminem ich składania;
41. wyraża zdecydowane zastrzeżenia co do skutków zniesienia wymogu dostarczania przez przedstawicieli państw członkowskich opinii dotyczących decyzji w sprawie wyboru poszczególnych projektów, zwłaszcza w przypadku projektów dotyczących etyki, bezpieczeństwa i obronności;
42. uważa, że podejście nakierowane na wspieranie identyfikacji wspólnych podstawowych zasad nie powinno naruszać krajowych opcji etycznych i specyfiki w dziedzinie badań;
43. wspiera ogólne dążenie do korzystania z dwuetapowej procedury realizacji, zwłaszcza w przypadkach, gdy oczekuje się istotnego nadmiaru zgłoszeń, pod warunkiem, że ocena będzie dokonywana w całości na pierwszym etapie (cele, podejście naukowe, kompetencje uczestników, wartość dodana współpracy naukowej oraz całkowity budżet); podkreśla, że zwiększy to szanse powodzenia w fazie drugiej, pod warunkiem że nie

będzie odbywać się kosztem dłuższego czasu oczekiwania na podpisanie umowy bądź na przyznanie finansowania; jest zdania, że omawiane podejście obniża koszty realizacji;

c) Przejście do sprzyjającego użytkownikowi podejścia do dostępności

44. podkreśla, że podczas zarządzania programami ramowymi w centrum trzeba postawić ich beneficjentów i należy zapewnić tym ostatnim dogodniejszy do nich dostęp;
45. wzywa do zasadniczej poprawy zrozumiałości i dostępności dokumentów zawierających wskazówki, które należy zebrać w podręczniku i przetłumaczyć na języki urzędowe UE;
46. podkreśla potrzebę zwiększenia uczestnictwa nowych państw członkowskich w projektach realizowanych w ramach programu ramowego poprzez uproszczenie procedur składania wniosków i zawierania umów, które stanowią poważne przeszkody w dostępie już na etapie przygotowywania wniosku, szczególnie w przypadku podmiotów uczestniczących po raz pierwszy;
47. zaleca poprawę stabilności oferowanej zainteresowanym stronom poprzez zaangażowanie w miarę możliwości tylko jednego urzędnika Komisji odpowiedzialnego za projekt, udzielającego przez cały okres realizacji projektu zindywidualizowanego wsparcia, w tym związanego ze spójnym stosowaniem przepisów; zaleca także podejście „one face to the customer”, w którym doradztwo w sprawie wielu programów można uzyskać w jednym punkcie kontaktowym;
48. domaga się, by w każdym z dokumentów dostarczanych przez Komisję i jej służby jasno sprecyzować jego status, określając, kogo wiąże jego treść i w jaki sposób;
49. popiera dalsze wprowadzanie narzędzi pozwalających na administrację elektroniczną oraz pozostałych narzędzi informatycznych, a zwłaszcza opracowanie portalu dla uczestników badań naukowych i wprowadzenie podpisu elektronicznego; wzywa Komisję do utworzenia zintegrowanego systemu online przyjaznego dla użytkowników; popiera udostępnianie wszelkich informacji elektronicznych dotyczących zarządzania programami (identyfikacja, realizacja, negocjacje i sprawozdania); popiera udostępnianie tego systemu online już w pierwszym dniu realizacji programu i na wszystkich jej etapach; uważa, że należy promować wideokonferencje, które miałyby zastąpić osobiste spotkania; zaleca, aby służby administracji elektronicznej, przedstawiając informacje, stosowały otwarte protokoły i formaty, tak aby zapewnić dostępność i interoperacyjność;
50. zaleca przeprowadzenie przez Komisję kampanii informacyjno-uświadamiającej dotyczącej narzędzi technologii informacyjnej dostępnych w ramach programu;
51. przyjmuje z zadowoleniem projekt pilotażowy Komisji w zakresie wolnego dostępu, którego celem jest poprawa dostępu do wyników badań zarówno poprzez system Cordis, jak i poprzez zachęcanie naukowców do rejestrowania swoich badań w katalogu;
52. podkreśla, że dostęp beneficjentów do projektów w dziedzinie badań i innowacji wymaga dużej zdolności technicznej i rzetelnej znajomości procedur administracyjnych i finansowych i że w związku z tym jest on skrajnie utrudniony dla mniejszych kandydujących podmiotów, takich jak MŚP oraz małe instytuty badawcze znajdujące się

w regionach peryferyjnych; przypomina, że około 90% przedsiębiorstw w Europie to MŚP oraz że konieczne jest zapewnienie ich pełnego i skutecznego zaangażowania w wykorzystanie zasobów 7. programu ramowego;

- 53. podkreśla potrzebę większej przejrzystości w odniesieniu do procedury wyboru tematu będącego przedmiotem zaproszenia do składania wniosków, która to procedura powinna zapewniać uczestnictwo odnośnych podmiotów;
- 54. zaleca utworzenie bardziej przejrzystego, spójnego i zharmonizowanego systemu oceny dokonywanej przez środowisko, opartego na zasługach;

SYNERGIA PROGRAMÓW I INSTRUMENTÓW

- 55. nalega, aby zmniejszono złożoność programów UE (np. programów ramowych, programu na rzecz konkurencyjności i innowacji, funduszy strukturalnych) oraz instrumentów powiązanych (wspólnych inicjatyw technologicznych, inicjatyw podejmowanych na mocy art. 187, projektów realizowanych na podstawie art. 185, wspólnot wiedzy i innowacji, systemu ERA-NET itd.); podkreśla, że doprowadzi to do pełnego wykorzystania synergii płynących z połączonych działań;
- 56. ubolewa z powodu nadzwyczajnego zwiększenia się liczby ośrodków badawczych, modeli współpracy i mechanizmów zarządzania, i wynikających z tego utrudnień, co stwarza problemy w zakresie przejrzystości względem władz budżetowych oraz różnice w traktowaniu beneficjentów;
- 57. zaleca, by finansowanie badań i rozwoju w UE regulował ograniczony zestaw przepisów i wspólnych zasad finansowania, i wzywa do spójności i harmonizacji we wdrażaniu i interpretowaniu przepisów i procedur; podkreśla potrzebę stosowania tego wspólnego zestawu przepisów na każdym etapie realizacji programu ramowego i korzystania z instrumentów powiązanych, a także w Komisji, niezależnie od tego, jaki podmiot lub agencja zajmują się wdrażaniem;
- 58. zaleca ustanowienie mechanizmów mających na celu dostarczenie wspólnych wytycznych w Komisji, a także zainicjowanie szkoleń dla urzędników odpowiedzialnych za projekty oraz audytorów wewnętrznych; nalega na utworzenie organu odwoławczego takiego jak „mediator ds. programów ramowych”, wspomagającego uczestników w przypadkach niespójnej i nielogicznej interpretacji przepisów i procedur; uważa, że decyzje podejmowane przez tego mediatora powinny mieć ostateczny i wiążący charakter;
- 59. uważa, że poziom regionalny jest najlepiej przystosowany do wspierania innowacji z uwagi na to, że skupia on uniwersytety, publiczne organizmy badawcze, duże przedsiębiorstwa, MŚP oraz publiczne władze regionalne i lokalne, np. w ramach „klastrow”; odnotowuje również, że promowanie innowacji na poziomie regionalnym może pomóc w zmniejszaniu różnic społecznych i regionalnych; zachęca jednak do lepszej koordynacji wysiłków na poszczególnych poziomach (regionalnym, krajowym i wspólnotowym) w ramach planowania działań w dziedzinie badań i rozwoju na poziomie europejskim; podkreśla także potrzebę nawiązania bliższych relacji między środowiskiem akademickim a przemysłem;

WNIOSKI, KTÓRE NALEŻY WYCIĄGNĄĆ DLA PRZYSZŁEGO ÓSMEGO PROGRAMU RAMOWEGO

60. sądzi, że zasadnicza reorganizacja administracji związanej z programami ramowymi stanowi jeden z najwyższych priorytetów, który należy uwzględnić podczas opracowywania zbliżającego się programu ramowego;
61. uważa, że przegląd rozporządzenia finansowego i regulaminu pracowniczego oraz wprowadzanie poziomów akceptowalnego ryzyka błędu dla konkretnych badań odgrywa centralną rolę w restrukturyzacji ram finansowania badań i umożliwianiu dalszych postępów w upraszczaniu finansowania badań;
62. zwraca się do Komisji o ocenę skuteczności wszystkich poszczególnych instrumentów w każdym programie w zakresie realizacji szczegółowych celów politycznych oraz zwraca się o ograniczenie różnorodności instrumentów, ilekroć nie jest wykazana ich skuteczność lub wyróżniający wkład, przy jednoczesnym zachowaniu wystarczającego poziomu elastyczności, aby dostosować szczegóły projektu;
63. jako podstawę dla ósmego programu ramowego popiera system finansowania oparty na badaniach naukowych i należycie wyważony podział pomiędzy badaniami napędzanymi ogólnym wpływem a badaniami inicjowanymi oddolnie przez potrzeby nauki;
64. sądzi, że ósmy program ramowy powinien skupiać się na pionierskich badaniach, biorąc pod uwagę cały łańcuch innowacji, począwszy od badań pionierskich, rozwoju technologicznego, demonstracji, rozpowszechniania, do oceniania wyników i szybkiego wprowadzania osiągnięć naukowych na rynkach;
65. uważa, że ósmy program ramowy powinien zachęcać do współpracy między europejskimi badaczami poprzez wprowadzenie systemu bonów badawczych, w którym fundusze na badania podążają za naukowcami, którzy przemieszczają się między uniwersytetami we wszystkich państwach członkowskich, wspierając centra doskonałości, niezależne ośrodki uniwersyteckie i zwiększoną mobilność wśród badaczy;
66. zwraca się do Komisji o opublikowanie analizy uczestnictwa różnych państw członkowskich w siódmym programie ramowym oraz o uwzględnienie jej wniosków, tak aby zapewnić zrównoważony rozwój badań we wszystkich państwach członkowskich w ósmym programie ramowym;
67. uważa, że przy ustanawianiu priorytetów ósmego programu ramowego należy uwzględnić szersze alternatywy finansowania nieoparte na grantach, w tym partnerstwa publiczno-prywatne i inwestycje finansowane z pożyczek;
68. zaleca dalsze umiędzynaradawianie ósmego programu ramowego poprzez współpracę z krajami trzecimi, w tym krajami rozwijającymi się, i przekazywanie im prostych i konkretnych zasad zarządzania; z myślą o zbliżającym się ósmym programie ramowym zachęca do wymiany najlepszych praktyk i norm z innymi partnerami międzynarodowymi;
69. popiera kontrolną funkcję Komisji, gdy wymagane jest finansowanie przez władze krajowe lub regionalne;

70. przyjmuje z zadowoleniem utworzenie przez Komisję podgrupy ds. innowacji i jej dyskusje nad sposobami pomiaru skuteczności unijnej polityki badań i rozwoju oraz związanych z nią wydatków na projekty w zakresie badań i rozwoju;
71. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

UZASADNIENIE

Nauka, edukacja i innowacyjność stanowią filary wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Jeżeli Europa ma opracować nowe produkty i usługi, musi inwestować w innowacje. Pozwoli to na stworzenie nowych źródeł zatrudnienia i wzrostu, co zarówno podniesie konkurencyjność Europy, jak i poprawi jakość życia jej mieszkańców. Jednak innowacja wymaga badań naukowych. Badania naukowe i innowacja znajdują się w centrum inicjatywy Unii Europejskiej „Europa 2020”.

Na przestrzeni lat europejskie programy w zakresie badań i innowacji, zwłaszcza program ramowy w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji, przybrały większą skalę zarówno pod względem zastosowań, jak i wysokości przeznaczonych na nie budżetów. Wzrost liczby zastosowań funduszy spotkał się z jednoczesnym ulepszeniem mechanizmów kontroli wynikającym z próby zapewnienia należytego wykorzystania funduszy UE. Mnożenie się przepisów i procedur administracyjnych oznacza jednak, że coraz trudniej jest podchodzić do tego procesu z ufnością. Zapanowanie nad tą złożonością przysparza szczególnych trudności mniejszym jednostkom organizacyjnym – MŚP, nowym podmiotom gospodarczym zajmującym się wysokimi technologiami i mniejszym instytutom, uniwersytetom i ośrodkom badawczym.

Spółeczność badawcza pilnie wzywa do harmonizacji przepisów i procedur i do ogólnego uproszczenia wymogów w zakresie odpowiedzialności finansowej. Ostatnio 13 000 badaczy złożyło podpisy pod petycją, w której żąda się większych uproszczeń i zwiększonego zaufania w odniesieniu do finansowania badań w UE. Odzwierciedla ona powszechne nastroje panujące wśród badaczy, społeczności akademickiej i przemysłowców. Z pewnością konieczne jest uproszczenie mechanizmów stosowanych w programach ramowych w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji, siódmym i ósmym programie ramowym oraz wszystkich programach Komisji Europejskiej w dziedzinie nauki i innowacji.

Obecny system powinien zostać zastąpiony systemem pokładającym większą ufność w uczestnikach. Krokiem naprzód byłoby uproszczenie monitorowania finansowych i administracyjnych aspektów projektów przy jednoczesnym wzmocnieniu procesu oceny naukowej i technologicznej. Zakłada to ocenę dokonywaną przez środowisko naukowe, a jednocześnie stosowanie kryteriów oceny opierających się na dążeniu do osiągnięć. Oczywiście wszystkie transakcje finansowe pociągają za sobą pewne ryzyko, ale nadmierne obawy co do kontrolowania tego ryzyka poprzez nadzór administracyjny mogą zwiększyć całkowite koszty procesu. Powinna istnieć możliwość akceptowania wyższych poziomów ryzyka (a zatem usprawnienia biurokratycznej kontroli) obdarzając jednocześnie większym zaufaniem społeczność naukową i biznesową. Podczas zapewniania rozsądnego zarządzania finansowego funduszami UE przeznaczanymi na badania naukowe ważne jest odnalezienie równowagi pomiędzy zaufaniem a kontrolą – pomiędzy podejmowaniem ryzyka a związanymi z nim niebezpieczeństwami.

Istnieje rzeczywista potrzeba poprawy i usprawnienia finansowania badań i zarządzania nimi. Obecnie stosuje się różne przepisy i procedury dla różnych instrumentów programu ramowego, dla różnych rodzajów instytucji (uniwersytetów, ośrodków badań naukowych, ośrodków przemysłowych i MŚP) oraz różnych typów działalności (np. zarządzanie, badania

naukowe, demonstracje). Ta trzywarstwowa struktura (instrumenty, instytucje i działania) zawiera się w pewnej liczbie koncentrujących się wokół wspólnego ośrodka zbiorów przepisów i procedur. Zbiory te obejmują reguły uczestnictwa, konkretne programy, rozporządzenie finansowe, tolerowane ryzyko błędu, a także regulamin pracowniczy, które w sposób bezpośredni lub pośredni wpływają na program ramowy.

Sprawozdawczyni z zadowoleniem przyjmuje komunikat w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych. Przedstawiono w nim poważny i kreatywny plan reform dotyczący wielu trudności napotykanych przez uczestników ramowych programów badawczych.

Jednak niejasny jest związek proponowanych zmian z obowiązującym rozporządzeniem finansowym. Niektóre środki proponowane przez Komisję wymagają zmian w rozporządzeniu finansowym. Inne wymagają zmian w regułach uczestnictwa bądź w zasadach dotyczących poszczególnych programów w ramach programu ramowego. I wreszcie niektóre środki wymagają zmian przekrojowych bądź nie wymagają żadnych zmian.

Po drugie sprawozdawca wyraża zaniepokojenie powiązaniem pomiędzy finansowaniem a wynikami programów. Z jednej strony docenia się otwartość Komisji Europejskiej na ponowne rozważenie przepisów regulujących finansowanie jej programów badawczych. Należy jednak starannie i rozważnie przeanalizować zmiany, biorąc pod uwagę nie tylko finansowe i administracyjne motywy i konsekwencje dla beneficjentów, ale także potencjalny wpływ na jakość samych badań i innowacji. Sprawozdawca wyraża także obawę, że opcja zakładająca finansowanie uzależnione od osiągniętych wyników może doprowadzić do realizacji mniej ryzykownych projektów bardziej zbliżonych do badań rynkowych. Europa potrzebuje więcej innowacji, lecz nadal musimy prowadzić pionierskie badania jako podstawę innowacji. Ponadto innowacja nie istnieje bez osiągnięć w badaniach.

Sprawozdawca zdecydowanie nalega na uproszczenie dostępu do funduszy przeznaczonych na badania. Konieczne jest rozwinięcie kultury wzajemnego zaufania wśród wszystkich zainteresowanych stron. Pozwoli to zintensyfikować badania i innowacje czyniąc Europę atrakcyjniejszym miejscem do życia i pracy.

W rezultacie sprawozdanie to jest rzeczywiście adekwatne i pojawia się w odpowiednim czasie. Jest szczególnie aktualne, gdyż w najbliższym czasie rozpoczniemy doraźną ocenę siódmego programu ramowego oraz przygotowania do ósmego programu ramowego. Sprawozdanie ma na celu dostarczenie solidnych podstaw, na których będziemy mogli budować kolejne przedsięwzięcia.

PRAGMATYCZNE PRZEJŚCIE DO UPROSZCZEŃ ADMINISTRACYJNYCH I FINANSOWYCH

Na obniżeniu stopnia złożoności i uproszczeniu przepisów UE dotyczących finansowania badań powinny w pozytywny sposób skorzystać przede wszystkim zainteresowane strony. W swojej rezolucji w sprawie absolutorium za rok 2007 Parlament Europejski zwrócił uwagę na zwiększenie różnorodności. Wezwał także do oceny problemów, na jakie napotykają

beneficjenci, łącznie z brakiem przejrzystości. Proces upraszczania powinien zapewnić uczestnikom stabilność i pewność prawną.

W związku z tym w odniesieniu do finansowania badań europejskich uproszczenie kwestii odpowiedzialności finansowej wymaga podejścia opartego na większym zaufaniu i większej akceptowalności ryzyka. To zakłada akceptację zwyczajowych zasad i praktyk stosowanych przez beneficjentów w zakresie księgowości i zarządzania pod warunkiem że będą one odpowiadać przepisom, do których stosują się organy krajowe, i będą przez te ostatnie poświadczane. Pociąga to również za sobą uznawanie audytu dokonywanego przez organy krajowe oraz wystawianych przez nie certyfikatów dotyczących metodologii, jak również kontroli finansowej zmierzającej do ochrony finansów publicznych oraz zwalczania oszustw finansowych. Podejście oparte na pojedynczym audycie oraz audycie w czasie rzeczywistym przeprowadzanym przez jeden podmiot pozwoliłoby beneficjentom na korygowanie wszelkich błędów systemowych.

W przypadku każdego środka konieczne jest określenie, czy dana zmiana w rozporządzeniu finansowym bądź regułach uczestnictwa lub w poszczególnych programach jest niezbędna. Ponadto konieczne jest określenie, czy środki te mają zostać zastosowane do siódmego, czy tylko do ósmego programu ramowego. Jeśli chodzi o siódmy program ramowy, sprawozdawczynie popiera stopniowe wprowadzanie tych zmian w celu uniknięcia nagłych drastycznych zmian w orientacji w ramach jednego programu ramowego.

Sprawozdawczynie popiera także pomysł obniżenia liczby kombinacji poziomów finansowania i metod obliczania kosztów bezpośrednich w różnych systemach finansowania. Jednak modele obliczania poziomu finansowania i kosztów pośrednich powinny być inne dla uniwersytetów, organizacji badawczych i jednostek przemysłowych. Dzieje się tak dlatego, że tego rodzaju podmioty ponoszą zasadniczo różne koszty. Poziom finansowania powinien być różny dla różnych rodzajów działalności. Harmonizacja przepisów powinna być skierowana głównie na różne instrumenty. Ponadto sprawozdawczynie uważa, że mniejsze konsorcja oraz stosowanie prostszych, scentralizowanych mechanizmów skutkuje uproszczeniem procedur.

Celem uniknięcia różnych interpretacji należy także precyzyjnie zdefiniować terminologię stosowaną do opisu skomplikowanych pojęć takich jak kwoty ryczałtowe i koszty kwalifikowane. Kwestią najwyższej wagi jest wyjaśnienie kwestii kosztów kwalifikowalnych takich jak podatki. Podobne znaczenie ma spójność w stosowaniu przepisów przez różne służby Komisji Europejskiej i różne organy prowadzące audyt.

RADYKALNE PRZEJŚCIE W KIERUNKU POPRAWY JAKOŚCI, DOSTĘPNOŚCI I PRZEJRZYSTOŚCI

a) Przejście do podejścia opartego na ambicjach naukowych

Dążenie do doskonałości musi być główną siłą napędową finansowania badań, a podejście oparte na uzależnieniu finansowania od wyników może obniżyć naukowe ambicje badaczy. W związku z tym zamiast podejścia opartego na uzależnieniu finansowania od wyników, sprawozdawca proponuje system finansowania oparty na ambicjach naukowych. Pociągnięto za sobą uproszczenie nadzoru finansowego, skupienie się na naukowo-technicznych aspektach programów oraz ocenach dokonywanych przez środowisko naukowe opartych na

dążeniu do osiągnięć. Rzeczywiście spójny, przejrzysty i zharmonizowany profesjonalny system oceny dokonywanej przez dane środowisko, oparty na dążeniu do osiągnięć, powinien stanowić najważniejsze kryterium oceny, jak w przypadku systemu oceny Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych. Wreszcie, należy zachęcać do stosowania, w granicach rozsądku, systemu nagród. Stosowanie nagród jako sposób na finansowanie badań nie powinno jednak zastąpić ustrukturyzowanego finansowania.

b) Optymalizacja czasu

Należy zoptymalizować wszystkie etapy procesu, aby uniknąć opóźnień i wesprzeć efektywność kosztów. Zakłada to dostęp do projektów harmonogramu prac, ogłoszenie zaproszeń, sporządzenie wniosku, przygotowanie procedury selekcji oraz czas przewidziany na zatwierdzenie i wypłacenie przyznanych kwot.

Z zadowoleniem przyjęte zostanie skrócenie czasu oczekiwania na uzyskanie funduszy.

Jednak sprawozdawczynie zgłasza poważne zastrzeżenia co do wniosku Komisji dotyczącego zniesienia wymogu dostarczania przez państwa członkowskie opinii na temat decyzji o wyborze projektów. Ważne jest, by państwa członkowskie były uprawnione do sprawowania nadzoru, zwłaszcza nad badaniami w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, a także w przypadkach etycznej oceny projektów.

Komisja proponuje mocniej upowszechnione stosowanie dwufazowych wniosków.

Dwufazowa procedura składania wniosków zmniejszy obciążenia wynikające z konieczności sporządzania pełnych wniosków, ale może jednocześnie wydłużyć proces aplikacyjny i zwiększyć jego złożoność. W związku z tym sprawozdawczynie popiera dwufazową procedurę składania wniosków, pod warunkiem że na etapie wstępnym dokonywane będą gruntowne oceny. To również powinno obniżyć koszty procesu zgłoszeniowego.

c) Przejście do sprzyjającego użytkownikowi podejścia do dostępności

Sprawozdawczynie uważa, że lepszy dostęp do programu oraz wsparcie użytkowników można osiągnąć poprzez ulepszenie materiałów informacyjnych (mniej żargonu a więcej spójności terminologicznej). Można to uczynić poprzez optymalizację systemów informatycznych, wspieranie zarządzania projektami oraz spersonalizowane wsparcie ze strony urzędnika UE odpowiedzialnego za projekt (przy czym należy zachować jednego urzędnika odpowiedzialnego za projekt przez cały czas jego realizacji). W związku z tym sprawozdawczynie popiera pełną integrację informacji dotyczących grantów, ocen i wniosków w ramach jednej platformy IT. Korzystanie z niej powinno być intuicyjne, elastyczne i proste. Wszystkie służby Komisji Europejskiej i agencje powinny korzystać z tej samej platformy.

SYNERGIA PROGRAMÓW I INSTRUMENTÓW

Sprawozdawczynie z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Komisji w zapewnienie jednolitej interpretacji i jednolitego stosowania przepisów i procedur w przypadku wszystkich programów i instrumentów. Ponadto należy ujednolicić wdrażanie przepisów w czterech dyrekcjach generalnych Komisji Europejskiej i agencjach oraz w przypadku wspólnych przedsięwzięć dotyczących realizacji wspólnych inicjatyw technologicznych. Jednak sprawozdawczynie zdecydowanie zaleca wprowadzenie innych zestawów przepisów dla ośrodków badawczych oraz uniwersytetów, a innych dla przedsiębiorstw przemysłowych i wreszcie dla MŚP.

Obniżenie złożoności programów UE i związanych z nimi instrumentów przyczyni się do osiągnięcia zoptymalizowanej synergii wynikającej z połączonych działań. Pożądane byłoby również opracowanie mechanizmu informacyjno-szkoleniowego (szkolenie urzędników odpowiedzialnych za projekty i audytorów oraz utworzenie stanowiska mediatora ds. projektów ramowych).

WNIOSKI, KTÓRE NALEŻY WYCIĄGNĄĆ DLA PRZYSZŁEGO ÓSMEGO PROGRAMU RAMOWEGO

Sprawozdawczyni uważa uproszczenia administracyjne za jeden z najwyższych priorytetów w odniesieniu do nadchodzącego programu ramowego. Ponadto kwestię najwyższej wagi w restrukturyzacji ram finansowania badań stanowi przegląd rozporządzenia finansowego i regulaminu pracowniczego oraz wdrożenie kryteriów w zakresie akceptowalnego ryzyka błędu dla poszczególnych rodzajów badań.

Jednocześnie sprawozdawczyni zaprasza Komisję do oceny poszczególnych instrumentów oraz wzmocnienia ich koordynacji, przy jednoczesnym zachowaniu wystarczającej elastyczności pozwalającej na dostosowanie specyfiki projektów do ich skali.

Sprawozdawczyni uważa, że innowacja to wynik skutecznego i należytego finansowanego systemu szkolnictwa i badań w połączeniu z panującymi ogólnymi warunkami, takimi jak odpowiednia polityka w dziedzinie prawa własności intelektualnej, istnienie kapitału venture, otwarte rynki i rozsądne przepisy. W związku z tym ważne jest, by program ramowy uwzględniał cały łańcuch innowacji od badań pionierskich, po badania stosowane, demonstrację technologiczną, rozpowszechnianie i ocenę rezultatów. Jako podstawę dla ósmego programu ramowego sprawozdawczyni popiera system finansowania oparty na ambicjach naukowych, jak również zrównoważony podział funduszy pomiędzy badania inspirowane odgórnie i nakierowane na rezultaty oraz badania realizowane z oddolnej inicjatywy, bazujące na ambicjach naukowych.

Wreszcie sprawozdawca sądzi, że pożądane jest dalsze umiędzynaradawianie programów ramowych. Pociągnęłoby ono za sobą ściślejszą współpracę z państwami trzecimi, w tym rozwijającymi się.

13.7.2010

OPINIA KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ

dla Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych (2010/2079(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Aldo Patriciello

_art48

WSKAZÓWKI

Komisja Kontroli Budżetowej zwraca się do Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzone jak dotąd przez Komisję usprawnienia w realizacji 7. programu ramowego i popiera Komisję w jej wysiłkach na rzecz dalszego uproszczenia i wyjaśnienia zasad, które nie pozostawiają miejsca na dowolne interpretacje, ograniczą ryzyko błędu, a także zmniejszą koszty kontroli; ponadto wzywa Komisję do określenia środków, które zostałyby podjęte przy upraszczaniu i wyjaśnianiu obecnych zasad;
2. ubolewa z powodu nadzwyczajnego zwiększenia się liczby ośrodków badawczych, modeli współpracy i mechanizmów zarządzania, i wynikających z tego utrudnień, co stwarza problemy w zakresie przejrzystości względem władz budżetowych oraz różnice w traktowaniu beneficjentów;
3. ponawia swój apel do Komisji, aby zapewniła większą pewność prawną w odniesieniu do wymogów audytu, wstrzymała się od wszelkich zmian ze skutkiem wstecznym, nie powtarzała kontroli bez potrzeby lub ze względu na zróżnicowane kryteria w obrębie Komisji, spełniała uzasadnione oczekiwania beneficjentów poprzez jednolitą interpretację przepisów i przyspieszyła zatwierdzanie certyfikatów dotyczących metody określania przeciętnych kosztów personelu, w przypadku których wydaje się, że nie poczyniono żadnego postępu;

4. popiera uproszczenie zasad obliczania zadeklarowanych kosztów; zwraca się o jasną definicję niezbędnych kryteriów oceny, czy metodyka wyliczania kosztów przez beneficjentów jest zgodna z obowiązującymi przepisami;
5. podkreśla potrzebę uproszczenia obowiązujących zasad bez wywierania niekorzystnego wpływu na jakość wydatków oraz poprawy efektywności i skuteczności wdrożenia; uważa, że przejrzysty, solidny i prosty system finansowania musi być równoważony przez surowy system kontroli; wzywa Komisję do opracowania propozycji w zakresie metodologii weryfikacji skuteczności i efektywności wydatków na badania;
6. nalega, aby w ramach przygotowywania następnego programu ramowego Komisja przedstawiła ambitne propozycje z myślą o stworzeniu systemu finansowania opierającego się na wynikach i osiągnięciach naukowych, a nie na nakładach i kosztach zapewniając jednocześnie, że innowacyjne zastosowania nie były wstrzymywane; podkreśla, że podejście oparte na podstawach naukowych nie stoi w sprzeczności z wymogami kontroli budżetowej;
7. wzywa Komisję do dopilnowania, by wszystkim wnioskodawcom zapewniona była pomoc polegająca na udzieleniu wsparcia przy poszukiwaniu odpowiednich partnerów;
8. wzywa Komisję do zbadania swego ruchu w kierunku kwoty ryczałtowej i płatnościom zaliczkowym, które mogą mieć ujemny wpływ na zdolność beneficjentów do należytego wypełniania wymogów audytu.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	12.7.2010						
Wynik głosowania końcowego	<table><tr><td>+: </td><td>22</td></tr><tr><td>–: </td><td>0</td></tr><tr><td>0: </td><td>0</td></tr></table>	+:	22	–:	0	0:	0
+:	22						
–:	0						
0:	0						
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marta Andreasen, Jean-Pierre Audy, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Luigi de Magistris, Tamás Deutsch, Martin Ehrenhauser, Jens Geier, Gerben-Jan Gerbrandy, Ingeborg Gräßle, Ville Itälä, Bogusław Liberadzki, Monica Luisa Macovei, Jan Olbrycht, Aldo Patriciello, Theodoros Skylakakis, Georgios Stavrakakis, Søren Bo Søndergaard						
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Zuzana Brzobohatá, Edit Herczog, Ivailo Kalfin, Olle Schmidt, Derek Vaughan						

16.9.2010

OPINIA KOMISJI ROZWOJU REGIONALNEGO

dla Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych (2010/2079 (INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Alain Cadec

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju Regionalnego zwraca się do Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla znaczenie badań i rozwoju dla sprostania głównym wyzwaniom, wobec których stoi Unia Europejska, szczególnie w kontekście strategii „UE 2020”; przypomina, że polityka spójności przyczynia się w dużym stopniu do finansowania działalności badawczej i rozwojowej w poszczególnych regionach;
2. z zadowoleniem przyjmuje propozycje Komisji zmierzające do uproszczenia formalności administracyjnych w ramach skomplikowanych i kosztownych procedur przetargowych i wykonawczych dotyczących programów ramowych w zakresie badań naukowych, zwłaszcza stopniowe wprowadzenie finansowania opartego na wynikach oraz płatności ryczałtowych dla personelu odnośnych projektów; proponuje ponowne rozważenie tzw. zasady „jeden temat – jeden projekt” i zachęca do wprowadzenia bardziej elastycznego, oddolnego podejścia tematycznego w celu przyspieszenia procesu przejścia od innowacyjnych pomysłów do ich realizacji; podkreśla jednak, że z uwagi na naturalną nieprzewidywalność badań, projekty, w których przypadku nie można jednoznacznie przewidzieć rezultatów z wyprzedzeniem, tworzą również wartość dodaną; zauważa również, że trzeba wyjaśnić, jak należy interpretować zasady audytu celem dokonania wyraźnego rozróżnienia możliwych nieprawidłowości i przypadków zamierzonego nadużycia;
3. z zadowoleniem przyjmuje aktualne rozważania instytucji europejskich dotyczące konieczności uproszczenia polityki rozwoju regionalnego w celu zapewnienia większej przejrzystości, większej dostępności dla uczestników o szczególnie słabej kondycji

finansowej i większej skuteczności oraz lepszego zabezpieczenia prawnego dla beneficjentów; uważa, że dobre praktyki wyniesione z tego procesu mogą być pomocne przy upraszczaniu realizacji 7. programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego;

4. podkreśla, że dostęp beneficjentów do projektów w dziedzinie badań i innowacji wymaga dużej zdolności technicznej i rzetelnej znajomości procedur administracyjnych i finansowych i że w związku z tym jest on skrajnie utrudniony dla mniejszych kandydujących podmiotów, takich jak MŚP oraz małe instytuty badawcze znajdujące się w regionach peryferyjnych; przypomina, że około 90% przedsiębiorstw w Europie to MŚP oraz że konieczne jest zapewnienie ich pełnego i skutecznego zaangażowania w wykorzystanie zasobów 7. programu ramowego;
5. jest zdania, że dla uzyskania większej skuteczności poszczególnych instrumentów Unii Europejskiej na rzecz spójności, badań naukowych i innowacji, należy je wdrażać w zintegrowany sposób; podkreśla konieczność poszukiwania synergii między tymi instrumentami i usunięcia przeszkód dla takich synergii, szczególnie poprzez harmonizację zasad audytu i kwalifikowalności kosztów, w celu ułatwienia beneficjentom wdrażania tych instrumentów;
6. uważa, że poziom regionalny jest najlepiej przystosowany do wspierania badań naukowych i innowacji z uwagi na to, że skupia on uniwersytety, publiczne organizmy badawcze, duże przedsiębiorstwa, MŚP oraz publiczne władze regionalne i lokalne, np. w ramach „klastrów”; odnotowuje również, że promowanie badań naukowych i innowacji na poziomie regionalnym może pomóc w zmniejszaniu różnic społecznych i regionalnych; zachęca jednak do lepszej koordynacji wysiłków na poszczególnych poziomach (regionalnym, krajowym i wspólnotowym) w ramach planowania działań w dziedzinie badań i rozwoju na poziomie europejskim; podkreśla także potrzebę nawiązania bliższych relacji między środowiskiem akademickim a przemysłem;
7. przypomina, że 7. program ramowy opiera się, podobnie jak polityka rozwoju regionalnego, na zasadach partnerstwa i współfinansowania; wyraża swoje przywiązanie do tych zasad prawidłowego zarządzania i wzywa do ich ochrony pomimo ograniczenia wydatków publicznych w związku z kryzysem gospodarczym;
8. przypomina, że 7. program ramowy skupia się wokół projektów o szerokim zasięgu, mogących konkretnie wpływać na działalność gospodarczą, innowacyjność planów produkcyjnych i gwarancję przyszłej produkcji prowadzącej do powstania wysokiej wartości dodanej, przyczyniając się tym samym do tworzenia miejsc pracy i poprawy zdolności UE do konkurencyjności na skalę światową; wskazuje, że dynamika wzorcowych projektów w zakresie badań stosowanych, jak i podstawowych, wpływa pozytywnie na cały obszar Unii Europejskiej, niezależnie od aktualnego poziomu rozwoju naukowego jego poszczególnych części, zwłaszcza jeżeli synergia jest osiągnięta za pośrednictwem środków finansowych w ramach polityki regionalnej, i że skutecznie uzupełnia ona nadrzędny cel instrumentów polityki spójności, jakim jest konwergencja, z myślą o zrównoważonym rozwoju i konkurencyjności; odnotowuje jednak, że szczególną uwagę należy też zwrócić na mniejsze projekty, mogące również wywołać konkretne skutki, np. przez wzmacnianie powiązań między innowacjami a integracją społeczną;

9. zwraca się do Komisji o opublikowanie analizy poziomów udziału poszczególnych państw członkowskich w 7. programie ramowym;
10. zauważa, że wzrost dysproporcji regionalnych pod względem potencjału badawczego i rozwojowego jest wyzwaniem, którym należy się zająć nie tylko w ramach polityki spójności, lecz również w ramach polityki w dziedzinie badań i innowacji;
11. jest zdania, że należy zachęcać do wymian zawodowych pracowników, nie promując jednak „drenażu mózgów” z UE do innych części świata oraz, w ramach UE, z biedniejszych krajów do bogatszych, co osłabiłoby europejską politykę spójności.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	6.9.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 34 –: 0 0: 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	François Alfonsi, Charalampos Angourakis, Catherine Bearder, Victor Boştinaru, Zuzana Brzobohatá, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Constanze Angela Krehl, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Georgios Stavrakakis, Csanád Szegedi, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Karima Delli, Pat the Cope Gallagher, Ivars Godmanis, Catherine Grèze, Lena Kolarska-Bobińska, Veronica Lope Fontagné, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Elisabeth Schroedter, Evžen Tošenovský, Sabine Verheyen

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	30.9.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 48 –: 1 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Jorgo Chatzimarkakis, Christian Ehler, Lena Ek, Ioan Enciu, Adam Gierek, Norbert Glante, Robert Goebbels, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Romana Jordan Cizelj, Lena Kolarska-Bobińska, Béla Kovács, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Jaroslav Paška, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Paul Rübig, Amalia Sartori, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Niki Tzavela, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras, Henri Weber
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Antonio Cancian, Vicky Ford, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Jolanta Emilia Hibner, Yannick Jadot, Silvana Koch-Mehrin, Bernd Lange, Algirdas Saudargas, Silvia-Adriana Țicău, Catherine Trautmann, Hermann Winkler